

Episcopo, ad petitionem Domni Constituti Metropolitan, ut ad Synodum venire deberet, est presentanea invitatione commonitus, quod quoque Domnum Constitutum & Domnum Germanum constat in Synodum retulisse, & ad Synodum venire distulit. Hæc sunt verba Concilii Parisiensis ad Ægidium Rhemensem. At quis talia primos hosce Galliarum Episcopos ad proprium Primatem, quem ut totius dioceseos caput summo cum honore venerati fuissent, scripsisse, etiam suspicari potest? Certè hunc tanta dignitate ornatum vix creditur, lectorisque eruditi iudicium sit.

Rothomagus, quam in secunda Lugdunensi ponit Ammianus ^a Marcellinus, ejusdem Provinciæ Metropolis est, ut in Notitia legitur. Ab aliis civitas Rothomagensium seu Rothomagorum, Rodonium & Rodomus dicitur, estque antiquissima sedes Episcopalis. Etenim Avitianus hujus Episcopus subscripsit Concilio primo Arelateni, & post eum Eusebius interfuit Agrippinensi, ut ex eorum actis clarum est. Quod autem etiam Metropolis Ecclesiastica fuerit, patet ex Concilio Aurelianensi primo, cui sic subscripsit Rothomagensis Pontifex: *Gildaredus Episcopus Ecclesiæ Rothomagensis Metropolis subscripsi*. Circa annum 742. hujus Prælati pallium Archiepiscopale à Romano Pontifice acceperunt, ab eoque tempore Primates dicti sunt, quod à Primatis Lugdunensis jurisdictione exempti essent. Siquidem duo Primatum antiquitus fuerunt genera, aliique sic dicti, quod pluribus Metropolitanis præessent; & alii quod à Primatum jurisdictione eximerentur.

Civitas Turonorum, & Cæsarodunum, ad Ligerim sita est, non minus opibus ædificiorumque præstantia celebris, quam regionis amœnitate, aërisque placida temperie grata. Divisione facta Lugdunensium, Metropolis tertiæ dignitatem obtinuit, ut in Notitia provinciarum civitatumque Galliæ perspicitur. Gratianus, aliis Gatianus, hujus primus Episcopus dicitur apud Gregorium ^b Turonensem. Sed longè celebrior Divus Martinus, cujus vitam scripsit Severus Sulpitius. Turonorum autem Episcopum Metropolitanam fuisse, satis ex hoc probatur, quod Perpetuus illius Episcopus primo Concilio Turonico præfuerit, & Licinius sic Aurelianensi primo subscripserit: *Licinius Episcopus Ecclesiæ Turonicæ Metropolis subscripsi*. Si de hujus provincia quæras, dicam multos Notitiam Civilem, quam in hujus libri exordio posuimus, Ecclesiasticam existimantes, admodum insudasse in rationibus investigandis, quibus probarent eas omnes Britannicæ Armoricæ civitates, quæ apud eam leguntur, tempore quo facta est Episcopales fuisse. At horum laborem vanum & futilem esse, satis ex hoc videtur colligi, quod Notitia illa Civilis tantum sit, ut probavimus. Addam tamen eam sub Arcadio & Honorio factam, pluresque è civitatibus in ea designatas vix tunc Episcopos habuisse. Coriosopitum quidem urbs, quæ horum populorum primaria est, vulgò *Kempercorentin* dicta, videtur circa hæc tempora sanctum Corentinum habuisse Episcopum. Sed de Ossismorum & Diabluntum civitatibus aliter dixerim, cum Episcoporum, qui his præfuerint, nulla hac ætate memoria sit. Sane tanto magis mihi suspecta est illorum antiquitas, quod ex his nullus legatur in subscriptionibus veterum Conciliorum Galliæ, sicut nec apud primos Gallicarum rerum, quod sciam, scriptores melioris notæ, sed solum apud incertissimæ fidei libros, & instrumenta.

Senonia quartæ Lugdunensis Metropolis, ut apud Notitiam Provinciarum & Civitatum Galliæ observatur, Agendicum Cæsari dicitur, & Sequanica in Notitia Imperii, non tamen quod ad Sequanam sita sit, cum ad Icaunam. Caput erat Gallorum, qui quondam sub Brenno Romam oppugnarunt. Sed & Metropolis Ecclesiastica fuit, ut apud Sidonium ^c Apollinarem legitur, qui Agroecium hujus Episcopum caput Senoniæ vocat. Sed eo antiquior Severinus alter hujus Episcopus adfuit Concilio Agrippinensi, & ad eam primum missos fuisse Sanctos Sabinum seu Savinianum & Potentianum, qui

XIII.
METROPOLIS
ET PROVINCIA
ROTHOMAGENSIS.
^a Ammian.
Marc. lib. 15.

XIV.
METROPOLIS
ET PROVINCIA
TURONENSIS.

^b Greg. Turon.
Hist. Franc.
lib. 1. cap. 28.

XV.
METROPOLIS
ET PROVINCIA
SENONENSIS.

^c Sidon. Apol.
lib. 7. Epist. 5.